

Varkenshouderij: fors hoger inkomen zeughouders, lager inkomen vleesvarkenshouders

Arjan Wisman

Markt en prijzen

Voor 2012 wordt de varkensproductie in de EU iets lager geraamd dan in 2011. In Nederland zal de productie circa 2% dalen. In Frankrijk, Denemarken en Hongarije zal de productie 3% tot 8% omlaag gaan. Door de kleinere productie zal de export in 2012 ook afnemen. Voor de eerste maanden van 2013 verwacht de Europese Commissie 1% minder aanbod. Voor Nederland zal de daling circa 2% zijn. Begin 2012 stond de varkensmarkt nog onder druk door het grote aanbod. De prijzen lagen weliswaar 5 tot 10 cent per kg hoger dan vorig jaar, maar die bleven achter bij de verwachtingen. Pas in augustus is de varkensprijs sterk gestegen door het krappe aanbod van slachtvarkens. In het derde kwartaal ontwikkelden de vleesvarkensprijzen zich goed, maar vanaf oktober ging het minder. Op jaarbasis worden de varkensprijzen 13% hoger geraamd dan in 2011. Voor de biggenprijzen is 2012 een duidelijk beter jaar. De prijzen liggen het gehele jaar ruim boven het niveau van een jaar geleden. De goede verwachtingen voor de varkensprijzen hadden een gunstige invloed op de vraag naar biggen. In de zomermaanden zakten de biggenprijzen weg, maar dankzij stijgende vleesvarkensprijzen en kleiner biggenaanbod in de EU zijn de biggenprijzen weer aangetrokken. Op jaarbasis zijn de biggen gemiddeld 30% duurder dan in 2011.

Tabel 1 Kengetallen in de varkenshouderij (euro, excl. btw)			
	2010	2011	2012 (r)
Zeughouderij			
Saldo per zeug per jaar	307	222	420
Opbrengstprijis per big	39	38	49
Vleesvarkenshouderij			
Saldo per vleesvarken per jaar	67	79	70
Opbrengstprijis per kg geslacht gewicht	1,26	1,40	1,58
Bron: Informatienet.			

Saldo zeugen bijna verdubbeld en inkomen fors hoger

Vooral dankzij de hogere biggenprijzen is het saldo van de zeughouderij in 2012 bijna verdubbeld (tabel 1). De biggenprijs voor 2012 wordt geraamd op gemiddeld 49 euro per stuk. De omzet en aanwas is ook gunstiger door hogere prijzen voor slachtzeugen, maar de aangekochte opfokzeugen werden duurder. Ook de voerkosten stijgen fors. De gemiddelde voerprijs zal in 2012 bijna 8% hoger zijn dan in 2011. De hogere voerprijzen zorgen voor 40 euro hogere voerkosten per zeug per jaar. De stijging van de voerprijzen zette sterk door in het tweede halfjaar. De tegenvallende graanoogsten in Oost-Europa en de droogte in het middenwesten van Noord-Amerika zijn daarvan de belangrijkste oorzaken. Daarnaast stegen de kosten voor energie. Het saldo zal in 2012 vooral door hogere biggenprijzen bijna verdubbelen tot 420 euro per zeug per jaar, waardoor ook het inkomen per zeugenbedrijf flink zal stijgen.

Het geraamde inkomen zal in 2012 met 90.000 euro toenemen tot 55.000 euro per onbetaalde arbeidskracht op gespecialiseerde zeugenbedrijven (tabel 2). Na de forse ontsparringen in 2010 en 2011 worden in 2012 besparingen van gemiddeld 40.000 euro per bedrijf gerealiseerd.

Tabel 2		Rentabiliteit en inkomen op varkensbedrijven			
	Totaal varkens-bedrijven	Zeugen-bedrijven	Vleesvarkens-bedrijven	Gesloten varkens-bedrijven	
Opbrengst per 100 euro kosten					
2010	91	89	92	93	
2011	91	84	98	92	
2012 (r)	98	102	97	98	
Inkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per onbetaalde aje)					
2010	14	7	20	15	
2011	1	-35	39	-10	
2012 (r)	37	55	33	26	
Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)					
2010	-11	-28	1	-18	
2011	-25	-90	18	-42	
2012 (r)	15	40	11	10	
Bron: Informatienet.					

Lager saldo vleesvarkens

Ondanks de hogere opbrengstprijzen is het saldo van de vleesvarkenshouderij in 2012 gedaald van 79 euro naar 70 euro per vleesvarken per jaar (tabel 1). Op jaarbasis zijn de opbrengstprijzen 13% hoger dan in 2011. Vooral in het derde kwartaal waren de vleesvarkensprijzen duidelijk hoger dan in 2011. De pijn zat vooral in de hogere kosten voor biggen en voer. De hogere bigkosten wegen zwaar en drukken de omzet en aanwas met 34 euro per vleesvarken per jaar. De verdere stijging van de voerprijzen zorgt in 2012 voor 15 euro hogere voerkosten per vleesvarken per jaar. Nadat de voerprijzen in 2011 al met 30% waren gestegen komt daar in 2012 nog 8% bovenop. Het saldo per vleesvarken per jaar zal in 2012 licht dalen doordat de toegerekende kosten sterker toenemen dan de omzet en aanwas. Ook in 2012 zullen op gespecialiseerde vleesvarkensbedrijven niet alle kosten door opbrengsten worden gedekt. Het inkomen wordt 6.000 euro per onbetaalde arbeidskracht lager geraamd. De besparingen zullen met ongeveer hetzelfde bedrag dalen tot 11.000 euro per bedrijf. Gesloten varkensbedrijven beleven een beter jaar. Hun inkomens en de besparingen komen in 2012 hoger uit dan in 2011 omdat de opbrengsten harder stijgen dan de kosten. Dat zorgt ervoor dat de gesloten varkensbedrijven voor het eerst sinds 2006 positieve besparingen realiseren van gemiddeld 10.000 euro per bedrijf.

Meer informatie:

Rapport 2012-064: *Actuele ontwikkeling van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw in 2012.*

BINternet en Barometer: zie www.wageningenur.nl/lei bij sector in cijfers.